

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " " 60—
za četrt leta " " " 30—
za en mesec " " " 10—
za inozemstvo:
pololetno " " " Din. 216—
mesečno " " " 18—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15—
v inozemstvu " " " 35—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENEK

Cene inseratov:
Enostopna petstina vrsta malih
oglasov po K 4— in K 6—
veliki oglasi nad 45 mm vs-
tine po K 8—, poslana iz-
tisk po K 12—
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri jutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKZ.
Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran-
iljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb. 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.707

Protest ljubljanskega občinskega sveta proti vladnemu nasilju.

Ljubljana, 23. maja 1922.

Danes dopoldne se je vršila zadnja se-
ja razpuščenega ljubljanskega občinskega
sveta. Galerije so bile polne občinstva. Se-
je se klub občinskih svetnikov JDS ni ude-
ležil. Ob 11.30 je otvoril župan dr. Perič
sejo, ugotovil sklepčnost ter imenoval za
overovatelja zapisnika obč. svetnika Mal-
gaja in Kocjana. Nadalje je naznanil, da
prisostvuje po naročilu pokrajinske vlade
kot vladni komisar seji ministerialni di-
rektor dr. Bogumil Senekovič in da je na
dnevnom redu edina točka: Razpust občins-
kega sveta ljubljanskega v zmislu § 87,
točka 2 občinskega reda. V naslednjem je
naznanil, da je prejel 19. t. m. ob 2. uri po-
poldne od pokrajinske uprave dopis na-
stopne vsebine: Ljubljana, 19. maja 1922.
Vsled naročila ministrstva za notranje stvar-
i od 15. t. m. št. 152-b se na temelju
§ 87, točka 2 občinskega reda razpušča se-
danji občinski svet ljubljanski. Za vladne-
ga komisarja se postavlja dr. Bogumil Se-
nekovič, ki bo 20. t. m. ob 11. uri dopoldne
prevzel posle občinskega gospodarstva me-
stne občine ljubljanske. Pokrajinski na-
mestnik Ivan Hribar. — Župan nadaljuje:
Zakon pravi v § 87, točka 2., na katerega
se ravno ta odredba sklicuje, da se sme ob-
činski svet razpustiti iz tehtnih vzrokov.
Vlada ne navaja nobenih vzrokov. (Hrup.
Protesti.) Zato je njena odredba protiza-
konita ter krši samoupravno načelo, da mo-
ra voditi občinske posle od ljudstva izbra-
ni župan. Nato je župan naznanil, da bo v
znak protesta radi kršenja samouprave ob-
čine ljubljanske prebral podžupan g. Riko
Jug posebno izjavo.

Izjava

se glasi:

Večina občinskega sveta deželnega
stolnega mesta Ljubljane kot legitimna za-
stopnica ogromne večine ljubljanskega pre-
bivalstva najenergičneje protestira zoper
razpust občinskega sveta deželnega stol-
nega mesta Ljubljane, ker je to akt nasilja
in zakonolomstva. Večina občinskega sveta
odklanja vsako odgovornost za gospo-
darsko in moralno škodo, ki bo nastala me-
stu Ljubljana in njenemu prebivalstvu, ker
najvažnejši sklepi vsled vladnega nasilja
ne bodo prišli do uresničenja. Razpust ob-
činskega sveta pomeni najeklatantnejše kr-
šenje tisočletne avtonomije stolnega mesta,
kar znači tudi zasmeh obstoječim zakonom.
Večina občinskega sveta ne bo vlagala no-
benega ugovora zoper ta akt nasilja, ker
nima nobenega zaupanja v tiste, ki so to
nasilje zakrivali in jim noče dati povoda za
zavlačevanje novih volitev. Večina občins-
kega sveta zahteva v imenu ogromne ve-
čine ljubljanskega prebivalstva razpis ob-
činskih volitev v smislu obstoječih določil
obč. reda takoj po preteku 4 tednov. Že da-
des pa tudi ugotavljamo, da bo bodoči ob-
činski svet zahteval od vladnih eksponen-
tov strog obračun in jih bo delal osebno od-
govorne za vse njihovo poslovanje. Obenem
pa večina obč. sveta tudi najodločnej-
še protestira proti razpustu upravnega od-
bora Mestne hranilnice z izjavo, da se de-
lovanja v sosvetu ne udeležijo, ker ne mara
nositi nobene odgovornosti za izjemno in
nezakonito poslovanje, ki se je ustvarilo
z razpustom upravnega odbora pri Mestni
hranilnici. Večina izjavlja, da bo ljubljans-
ko prebivalstvo informirala o pravih na-
menih, ki jih zasleduje vlada z razpustom
občinskega sveta. Županu se naroča, da kot
član odbora mednarodne zveze županov javi
svoj izstop iz te zveze in obrazloži vzro-
ke svojega izstopa v posebni spomenici.

Nato je govoril

V IMENU NSS OBČ. SVETNIK TAVČAR,

ki je izvajal:

Klopi na naši levisi so prazne, kajti tista stran-
ka, ki je ob vsaki priliki povdarjala, da hoče šči-
titi avtonomijo slovenske prestolice mestne obče-
ne ljubljanske, se danes ne upa priti v to zbor-
nico, ker ne more zagovarjati avtonomije sloven-
ske prestolice. Ne upa se priti v to zbornico, da bi
zagovarjala kot vladna stranka svoje ukrepe, ne
upa si nam povedati svojih očitkov, ki jih razbir-
ja po svojem časopisu, ker ve dobro, da je večina
v občinskem svetu v polni pravici.

Vse opozicijske stranke proti JDS so se
zedinile na župansko listo in izrecno povedale,
da hočejo brez posebnega pakta ali političnega kom-
promisa delovati za dobrobit Ljubljane. Vsako
dnevno politiko smo postavili ob stran iz enostav-
nega vzroka, ker smo videli pred seboj samo go-
spodarske in socialne interese. Prav je, da na tej
seji ugotovimo, da je bila JDS prva, ki je hotela
zanesti v to zbornico dnevno politiko. Posebno do-
padanje je imela JDS nad tem, da je strašila s
»klerikalizmom« in zlasti napadala radi tega našo
stranko. Da pa vidimo, s kakimi praznimi strahovi
so demokrati strašili v tej zbornici, moramo ugotov-
iti, da je JDS sama ponujala SLS kompromis.
(Klic: Turk je sam letal okoli!) JDS je hotela do-
biti župana za vsako ceno, Slovenski ljudski stranki
bi pa bila pripravljena prepustiti podžupansko me-
sto, kar je tudi čisto jasno razvidno iz zadnjega
članka v »Slov. Narodu«, ki pravi, da ima relativ-
no najmočnejša stranka v zbornici pravico do žu-
pana, dočim bi pa imela SLS pravico do pod-
župana. Tako bi SLS napravila z JDS sijajno po-
litično kupčijo, ker bi prišla do podžupanskega
mesta, medtem ko v tej koaliciji ni dobila pod-
župana. (Klic iz vrst SLS: Nam gre samo za delo!)
Pristaši socialne demokratske stranke so dobili
župana in narodni socialisti podžupana; pričelo se
je delati v tej zbornici in priznati moramo, da je
bilo delo zelo uspešno za razvoj ljubljanskega me-
sta. Seveda je bilo to delo v veliko spodbudo JDS,
ki je upala in pričakovala, da bo večina delanez-
možna. Pri tem pa se je urezala. Ko je videla, da
je delazmožnost tukaj in da se vendarle dela, je
pričela razmišljati, kako bi razbila občinski svet
in končno prišla Ljubljana do liberalnega župana.
Pri tem si je izmislila, da je treba spremeniti ob-
činski volilni red, prikrčiti proporcijni sistem ta-
ko, da bi vsaj teoretično dobila pri prihodnjih vo-
litvah v občinski svet JDS večino in župana. Znati
je treba, da je novi volilni red skrajno nedemo-
kratičen in da hoče pretvoriti ljudsko voljo s tem,
da ubija čisti proporcijni sistem, ki ga je »Slov. Na-
rod« pred kratkim še zagovarjal. Izgovor, ki ga
prinaša, da se po proporcijnem sistemu ne more
delati, je neutemeljen. Verjamemo, da JDS ne mo-
re delati, ampak večinske stranke so delale in ravn-
no proporcijni sistem se je izkazal kot skrajno do-
ber, ker je vsaka manjšina prišla do svoje besede.
Značilno za spremembo volivnega reda je tudi to,
da je v naši državi prišlo v navado, da dobimo
spremembo volivnega zakona, kadarkoli se menja
vlada in kakor to odgovarja težnjam vladnih mo-
gotcev. Reči moramo, da se tudi novega volivnega
reda ne strašimo. Bati se ga imajo oni, ki so v
manjšini med prebivalstvom. Protestirati moramo
tudi proti temu, ker se je od vsega početka pričel
tudi novi volilni red kršiti. Za vsakega je jasno,
da bi moral sedanji občinski svet delovati toliko
časa, dokler ne bi bil izvoljen novi občinski svet.

Nato se je govornik obirno pečal z občinskim
gospodarstvom ter končal:

Pod pritiskom nasilja se umikamo iz te zbor-
nice s čisto vestjo in s čistimi rokami, v zavesti,
da smo delali v korist mestnega prebivalstva. Ne
pritožujemo se formalno proti razpustu, ker bi bil
to samo vzrok za zavlačevanje volitev, kar bi se brez-
pogojno zgodilo. Obtožujemo pa povzročitelje te-
rorja proti ljubljanskemu prebivalstvu. Prepričani
smo, da bo odredba razpusta občinskega sveta po-
stala pri ljubljanskem prebivalstvu katastrofalna
za JDS. Delavno ljudstvo bo stopilo v skupno fa-
lango, da jo porazi. (Burno in dolgotrajno odobra-
vanje pri občinskih svetnikih in na galeriji.)

Zatem se je oglasil k besedi
V IMENU SLS OBČ. SVETNIK DR. STANOVNIK,
ki je izvajal:

Balkanska forma razpusta.

Gospodje! Ze način, s katerim je pokrajins-
ka uprava za Slovenijo naznanila našemu županu
razpust obč. sveta, je značilen za pokrajinsko
upravo in sedanji vladni režim. Iz ust župana
smo čuli, da je prejel sporočilo o razpustu dne
19. t. m. neposredno pred 2. uro z naročilom, naj
preda svoje posle naslednji dan 20. t. m. ob 11.
dopoldne. Že v petek 19. t. m. jutraj pa je urad-
no glasilo ministra dr. Žerjave poročalo, da je
obč. svet razpuščen. Ze to dejstvo, način, kako se
je našemu županu sporočil razpust, ilustrira v
zadostni meri sedanji vladni režim. Razpust obč.
sveta pomenja akt nasilja, protizakonitosti, kakr-
šnega se ni upala storiti še nobena vlada v Slo-
veniji. Pravim, akt protizakonitosti. Zakon pravi
popolnoma določeno v § 87, t. 2 volivnega reda,
kdaž se sme razpustiti občinski zastopni deželnega
stolnega mesta Ljubljane. Obč. svet se more raz-
pustiti le iz tehtnih razlogov. Nehote se vprašu-
jemo, kakšni tehtni razlogi so vodili našo vlado,

da je šla razpustiti v tem času ljubljanski občins-
ki zastop.

Protizakonitost je znak sedanjega režima!

To se je pokazalo že takrat, ko so spodili iz
te zbornice 6 naših komunističnih tovarišev. To
je bil pravi akt nasilja, ki se je izvršil nad svo-
bodno izvoljenimi ljudskimi zastopniki. Nisem še
čital, da bi se upala kdaj kaka vlada razpustiti
po ljudstvu izvoljeni občinski zastop na tak način,
kakor pri nas. Ko je vlada izgnala komuniste,
smo imeli vendar upanje, da bo razpisala nove
volitve. Čakali smo in mislili, da se bo vlada
vendarle odločila, da izvrši ali nadomestne volitve
ali pa, da nas razpusti. Toda tedaj so prišli de-
mokrati in so hoteli razbiti večino v zbornici. Ko
se to ni posrečilo, so prišli z drugimi spletkami.
Začeli so misliti, kako bi pravični volilni red pre-
drugačili, da bi postala manjšinska stranka večin-
ska. To je bilo mogoče le pri naših slovenskih
demokrati. Ustvarili so v novem zakonu poseben
proporcijni sistem, ki favorizira manjšino, ker so
hotel zagotoviti svoji stranki župana in zagospo-
dovati na mestnem magistratu. Pa tudi po novem
obč. volivnem redu, ki so ga demokrati sami na-
pravili, nima vlada pravice do razpusta. Iz tega
sledi, da ta odlok vlade ni niti materialno niti
formelno v zakonu utemeljen. Zdaj pričakujemo
lahko samo še to, da bo za tem občinskim voliv-
nim redom sklenjen potem demokratiški mini-
strov nov občinski volilni red, ki bo določal, da
voli v Ljubljani vsak demokrat po enega občins-
kega odbornika.

Pravi vzrok razpusta.

Če razmišljamo o tehtnih razlogih, ki so vo-
dili pokr. upravo pri razpustu, potem jih ne
najdemo. Poznamo pa druge tehtne razloge, ki
so vodili vlado in JDS, da je predlagala razpust
ljubljanskega obč. sveta. V Ljubljani je javna
tajnost, da je JDS stavila pokr. namestniku Ivanu
Hribarju ultimatum, ki se glasi: »Gospod pokr. na-
mestnik! Tekom desetih dni odstopite ali pa...«
»tato je šlo tukaj. (Vladni komisar dr. Senekovič
nekaž protestira.) Hvala Bogu, nisem vladni eks-
ponent in imam osebno svobodo, ki se je hočem
poslužiti, ker imam danes zadnjo priliko v seda-
njem obč. svetu, da govorim javno o vzrokih raz-
pusta ljubljanskega obč. sveta. (Burno odobrava-
nje.) Ultimatum je bil hud in pokr. namestnik je
šel v Belgrad, odkoder je prinesel v žepu odlok
za razpust. V tistem trenutku je »Jutro« utihnilo
z napadi nanj. Znana nam je tudi oseba, ki je
pisala to pismo. (Klici: S svinčnikom!) To je tisti
»tehtni« razlog. Gospodje! Mislim, da se je bivši
dolgoletni ljubljanski župan, poslanik, minister in
pokr. namestnik pokazal v Belgradu v slabi luči,
ker je svojo osebo više cenil, kakor blagor ljub-
ljanskega mesta, namesto da bi kot pravičen za-
stopnik vlade čuval avtonomijo naše prestolne
Ljubljane. Meni se zdi, da so z g. pokr. namestni-
kom hoteli napraviti v Belgradu naši centralisti
samo poskušnjo, koliko si Slovenec pusti doposti
od belgrajske vlade. Globoko sem tudi prepričan,
da je med uradniki, ki pripadajo nam najbolj
sovražni JDS, mnogo odličnih in objektivnih urad-
nikov z neomadeževano preteklostjo, ki bi lahko
in bolje upravljali mesto pokr. namestnika v
Sloveniji.

Imamo pa še druge »tehtne« vzroke. Vsi
čutimo, da se režim, ki je sedaj v veljavi, ne
more več dolgo vzdržati, ker se bližajo volitvam
ne samo v oblasti skupščine, nego tudi v na-
rodno skupščino, do katerih bomo prišli prej ali
slej. In ravno to je tista točka, ki je bila mero-
dajna kot »tehten« vzrok za razpust našega za-
stopa. JDS hoče imeti v svojih rokah sestavo vo-
livnih imenikov, hoče imeti volitve samo za sebe.
(Klici: in Wranglovec!)

Priloge za kraljevo poroko.

Vi veste, da smo se skrbno pripravljali tudi v
tem občinskem zastopu, kako bomo na primeren
in sijajen način proslavili kraljevo poroko. Vi vsi
ste mi pričali, kako smo se interno v našem finan-
čnem odseku pripravljali, da proslavimo kraljevo
poroko. Prirediteli mi boste, da smo sklenili uvesti
veliko humanitarno akcijo, da oddamo Društvu
slepcev, Društvu za mladinske domove in Kolu
jugoslovanskih sester kompleks komunalnih zem-
ljišč, da na njih postavijo svoje zgradbe in da na
ta humanitarni način proslavimo poroko Aleksan-
dra in Marijole.

Banki treba kapitala, pa Hribarju tudi.

Tudi ljubljanske demokratske banke so inte-
resirane na razpustu in to je pravzaprav eden naj-
važnejših »tehtnih« vzrokov. Neka ljubljanska ban-
ka ima odpovedan kredit od neke zveze zadrug
v znesku 25 milijonov kron. Sedaj pošilja ta banka
svoje ljudi v Belgrad, da bi dobila denar in ne pri-
šla v kalamiteto. To je bil tudi eden tehtnih vzro-

kov za razpust občinskega sveta in upravnega od-
bora Mestne hranilnice.

Vemo tudi, da se nabira za poročno darilo de-
nar za nakup Windischgrätzove vile na Bledu. Na-
čin, kako se to dela, je bil že davno obrazložen
v političnih časopisih. (Klic: V Bukareštu ga tudi
že poznajo! — Smeh.) Drug »tehten« vzrok so tudi
odlikovanja, po katerih imajo nekateri posebno
poželenje. — (Obč. svetnik Babnik: Kdaž bomo pa
mi odlikovani?) Mislim, g. tovariš, da boste odli-
kovani s tem, ko boste ponovno izvoljeni v občinski
svet. Ljudsko zaupanje je najlepše odlikovanje. —
(Odobranje.) — Obeta se nam, da ne poseti samo
Hrvatske, temveč tudi Slovenijo naš nacionalni
jugoslovanski kralj Aleksander I. Odkrito moram
povedati, da sem po prepričanju republikanec in da
spadam k republikanskemu krilu SLS, da pa go-
jim vendarle simpatije do našega nacionalnega
kralja Aleksandra, ker sem prepričan, da ni on
teh zahtev sam stavil, da so mu jih vsilili tisti
demokratiški bizantinci, ki hočejo pri ljudstvu oso-
vražiti tudi kralja.

Če se demokrati sklicujejo na svojo držav-
tvornost, potem moram reči, da ne delajo niti za
monarhijo niti za samostojnost naše domovine. Za-
lostno bo obisk našega kralja, ker ga ne bo mogel
v Ljubljani pozdraviti svobodno izvoljeni župan.
Pozdravil ga bo le vladni zastopnik.

Priznanje demokrata.

Najbolj globok vzrok za razpust občinskega
sveta pa je bil ta, da so bili demokrati v manjšini.
V klubu demokratske stranke je še nekaj ljudi,
ki odkrito priznavajo, da ni bilo prej gospodarstvo
v pravih rokah. Tako je občinski svetnik Fröhlich
rekel na zborovanju hišnih posestnikov, da obža-
luje prejšnji občinski svet, ki je bil v rokah de-
mokratov, ker so ga vodili z neodpustljivo malo-
marnostjo. Mislim, da je to spricevalo njihovega
lastnega tovariša gotovo najboljše.

Nobenega tehtnega vzroka za razpust.

Prepričali smo se, da pravih tehtnih vzrokov
za razpust nikakor ni v občinskem svetu samem.
Mogoče je naš župan, ki pripada JDS, radi kate-
rega so morali razpustiti občinski svet? Naš pri-
jatelj župan mi mora oprostiti. Mislim, da govorim
iz srca vseh, ako izjavim, da tako popularnega žu-
pana Ljubljana še ni imela, kot je bil dr. Perič.
(Burno in dolgotrajno odobranje v zbornici in na
galeriji.) V Ljubljani je bila neveda, da so bili
prejšnji župani obdani s sijajem in nepristopnostjo.
Sedanji župan je odpravil sijaj, odpravil vse
ceremonije in zahteval, da se mora k njemu pri-
pustiti zadnji berač, ako to zahteva. To je tudi ti-
sto, kar mu je pridobilo naše spoštovanje. Tedaj
ne more biti naš župan na noben način kamea
spodtike. Pa tudi občinski zastop sam kot tak ne
more biti vzrok razpusta, ker se je izkazal ponov-
no kot patriotičen in vseskozi lojalen (in mi pri-
stavljamo: delaven. Op. ur.).

Prihajam k vprašanju § 87, točka 2 občinskega
reda, ali naj vložimo priziv. Strinjam se z izjavo
podžupana, da se odrekamo vsekemu prizivu proti
tej nezakonitosti, proti temu aktu nasilja, ker ne
zaupamo sedanji vladi, ki bi bil to samo povod
nadaljnjemu zavlačevanju občinskih volitev.

V nadaljnjem svojem govoru je govornik opi-
sal gospodarsko delovanje koalicije, o čemur bo-
mo poročali jutri, nakar je zaključil:

Vsako nasilje rodi odpor in to vladno nasilje
mora roditi odpor tudi pri nas. Prvi nezakonit akt
je bilo razveljavljanje komunističnih mandatov. To
pa ni omogočilo preorientacije tistih ljudi. Istotako
tudi ne bo razpust občinskega sveta in upravnega
odbora Mestne hranilnice spremenil mišljenja ljub-
ljanskega prebivalstva. Ta razpust bo rodil proti-
odpor in večina bo samo pridobila. Ljubljansko
meščanstvo bo ostalo z nami in mi bomo z ljub-
ljanskim meščanstvom. Mi se držimo načela, da je
vox populi, vox dei. Prej ali slej bo prišla ljudska
volja do pravega izraza. In če pride do reducira-
nja, bo reduciranje najprej ljubljansko korupcijsko.
(Burno odobranje.) Redukcija bo izvedla ljudska
suverenost, ki mora prej ali slej priti do moči. Vo-
litve bodo pokazale, da so se vrste JDS še bolj
razredčile. Odločno se zavedamo, da bomo kot
čuvarji avtonomnih pravic pri novih volitvah do-
bili še večjo večino in še več glasov združili na
svojo listo v Ljubljani, da bomo zopet prestopili
prag te zbornice in tedaj zaklicali: Vigilantibus ju-
ra! (Govoru občinskega svetnika dr. Stanovnika je
sledilo dolgotrajno in viharno odobranje.)

Zatem se je oglasil k besedi

V IMENU JSDS OBČ. SVETNIK KOCMUR,

ki je izvajal:

K besedam predgovornikov nimam ničesar pri-
dati; sicer pa bo še dana prilika, da bomo govorili
v javnosti. Pridružujem se v imenu kluba socia-
lističnih občinskih svetnikov brez pridržka izjavi,
ki jo je podal g. podžupan. Ne govorim samo v
imenu volivcev, ki so nas volili, temveč tudi v

imenu vseh tistih socialistov, ki so čistih rok, ne podkupljeni in nekorumpirani, ker imam polno pravico, da govorim v imenu ljubljanske organizacije. Akt, s katerim je bil razpuščen občinski svet, je pisan s puškami in bajoneti, zapečaten pa je z batinami in pestjo. Tega nasilja ljubljansko prebivalstvo ne bo preneslo z mirno krvjo. Kvitičalo bo tudi ta udarec pri bodočih volitvah, ki bodo naše ljubljanske volivce osvobodile terorja. Na eni strani bodo Wranglovci, na drugi enotna fronta delovnega ljudstva. Naj si gospodje ne mislijo, da se da kolo časa zavreti z umetnimi sredstvi, ker velja še načelo, da gre pravica nad močjo. Pravica ljudstva bo zmagala preko grobov in uničenih eks-

stenc. Brez žrtve ni boja, brez boja ni zmage! Vsem nasprotnikom kličem, da so od danes naprej med nami in njimi porušeni vsi mostovi! Vem, da govorim iz srca ljubljanskega prebivalstva, ako kličem: Župan je mrtev, živel župan!

Govoru občinskega svetnika Kocmurja je sledilo dolgotrajno in viharo odobravanje, ki ni hotelo prenehati. Občinski svetniki in galerija so ne prestano prirejali županu burne ovacije.

Ko so se ovacije poglele, je izpregovoril župan: Zaključujem sejo in se vam zahvaljujem za sodelovanje.

Seja je bila zaključena ob 1.30.

Pred meščansko vojno?

KRVAV SPOPAD MED JUGOFAŠISTI IN KATOLIŠKO MLADINO V SINJU.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Jugoslovanski klub je prejel nastopno brzojavko: Včeraj je katoliška mladina priredila z dovoljenjem okrajnega glavarja v Sinju zlet na Čitluk. Na povratku, ko je šel sprevod preko sinjskega trga, so fašisti pod vodstvom predsednika Pavića v prisotnosti okrajnega glavarja in komisarja ter dveh orožnikov pričeli izživati ter napadli voditelje sprevoda. Prišlo je do spopada in je bilo več oseb ranjenih. Glavar in komisar sta stala v civilnih oblekah z naperjenimi revolverji pred množico, ki ju ni spoznala. Po nalogu komisarja so pričeli orožniki streljati na množico. Zatem je prišlo tudi vojaštvo na ulico. Med ljudstvom vlada veliko ogorčenje proti državnim oblastem. Davi so bile zaslišane na glavarstvu prve priče. Ob tej priliki se je ugotovilo, da so fašisti prvi napadli in izvzvali spopad. Iz Sinja je došla nadalje nastopna vest: Snoči je bila na povratku z izleta napadena na trgu katoliška m'a-

dina od fašistov. Med deco je nastala zmešnjava. Prišlo je do pretepa. Več oseb je ranjenih in krvavih. Okrajno glavarstvo ni posredovalo, radi česar vlada med ljudstvom veliko nezadovoljstvo. — Posl. Stjepan Barić je naslovil radi tega na ministra za notranje stvari vprašanje, v katerem zahteva, naj se odredi takoj stroga preiskava ne samo o tem slučaju, temveč v splošnem proti jugoslovanski nacionalistični mladini, ki si je postavila za nalogo, da izživa mirno prebivalstvo in dela nereda. V svojem vprašanju naglašja, da je to zadnjič, ko se Jugoslovanski klub obrača na ta način na notranjega ministra, zakaj, ako se ne kaznujejo krivci v tem slučaju, si bo hrvatska ljudska stranka v Dalmaciji znala dobiti sama zadoščenje ter bo vedela obračunati s peščico neodgovornih in razbojniških mladičev. — Belgrajsko »Vreme« ugotavlja v svojem poročilu o tej zadevi, da so uprizorili napad fašisti.

PARLAMENT BO ODGOGEN.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Današnja seja parlamenta se je pričela ob 6. uri popoldne. Po vprašanjih posameznih poslancev se je prešlo na glasovanje o neznatnih izpremembah zakona o moratoriju in vojnega zakona. V sredo in četrtek ne bo seje, v petek pa je na dnevnem redu interpelacija posl. Uroša Stajčiča in tovarišev na finančnega ministra o tobačni monopolni upravi, interpelacija posl. E. Kristana na notranjega ministra radi prepovedi praznovanja 1. maja z javnimi manifestacijami in interpelacija posl. Milorada Markovića na notranjega ministra radi nekega emigranta, ki je med vojno pobegnil iz Srbije in mu je bilo imetje zaplenjeno. Po rešitvi teh interpelacij bodo seje odgojene na čas po katoliških, pravoslavnih in muslimanskih praznikih, t. j. do 6. junija. Ako se kraljeva poroka ne bo vršila 8. junija, bo parlament reševal tekoče posle. Zakon o rednem proračunu bo tiskan v dvanajstih dneh ter predložen parlamentu v razpravo.

RAZMEJITEV Z MAŽARSKO KONČANA.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Včeraj je bila definitivno končana razmejitev z Mažarsko. Razmejitevna komisija je snoči odpoštovala v Prekmurje, da postavi mejnike v okraju Murska Sobota, ker se je spor rešil v našo korist.

POVIŠANJE DAVKOV.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Finančni minister dr. Kumanudi je poslal narodni skupščini zakonsko predlogo o povišanju davka na zemljišča in trošarine. To predlogo je finančni odbor odklonil pri razpravi o proračunskih dvanajstih za mesec maj in junij.

IZJAVA DR. ROJCA.

Zagreb, 23. maja. (Izv.) Današnja »Sl. Tribuna« objavlja izjavo demokratskega disidenta dr. Milana Rojca, v kateri izjavlja, da je včeraj prejel od tukajšnje demokratske organizacije poziv, naj se opraviči, zakaj je kršil temeljna načela demokratske stranke, ker je v »Slobodni Tribuni« objavil več člankov pod naslovom »Za boljše bodočnost naše kraljevine«. Demokratska organizacija v Zagrebu mu je zaradi tega izrazila nezaupnico in od njega zahtevala, naj iz tega izvaja posledice. — Dr. Rojce je nato odgovoril, da stoji le na onem stališču, ki ga je prvotno zavzela demokratska stranka, in da je iz tega izvajal le logične posledice. Da je zapustil te smeri, se mu mora šele dokazati, ker ga ščiti logika resnice. Končno prosi v tej izjavi za pojasnila, preden poda končnoveljavni odgovor.

»Politika« o »republikanskem voditelju«. Belgrad, 23. maja. (Izv.) Današnja »Politika« prinaša vest o glavnem voditelju slovenske republikanske stranke v Sloveniji dr. Antonu Novačanu, ki je s Stjepanom Radićem sklenil politično pogodbo, dasi ga je Radić dan poprej proglasil za nesposobnega politika za izvedbo človečanskega in republikanskega programa. — »Politika« povdarja, da je 4. novembra pr. l. dobil dr. Novačan 300 dinarjev za poročila, ki bi jih moral pošiljati, da pa do danes »Politika« ni dobila denarja povrnjen. niti dopisnice od novinarja dr. Novačana.

SKIRMUNT IN MALA ANTANTA.

Dunaj, 23. maja. (Izv.) »Neue Freie Presse« priobčuje razgovor s poljskim mi-

nistrom zunanjih poslov Skirmuntom, ki je na tozadevno vprašanje glede oficijelnega pristopa Poljske k mali antanti izjavil, da so te govorice netočne. Pristavil je, da se je dosedanja oblika odnošajev Poljske do male antante brez medsebojnih obveznosti zlasti na genovski konferenci izkazala kot zelo umestna ter je v veliki meri koristila interesom obeh držav.

ZAUPNICA GRŠKI VLADI.

Atene, 23. maja. (Izv.) Grška poslanska zbornica je s 201 proti 30 glasovom izrekla zaupnico novemu kabinetu.

ITALIJANSKA OFENZIVA PROTI ARABCEM.

London, 23. maja. (Izv.) Govorice, ki prihajajo iz Tripolisa, vedo povedati, da so italijanske čete začele veliko ofenzivo proti upornim Arabcem. General Badoglio je uvedel vojaške operacije.

POTOP PARNIKA »EGYPTE«.

Brest, 23. maja. (Izv.) Parnik »Egypce« se je potopil na kraju, kjer je morje globoko 1900 metrov. Vozil je s seboj 1.500.000 v zlatu.

Pariz, 23. maja. (Izv.) Angleški podkonzul naznanja, da je bilo pri potopu parnika »Egypce« rešenih 28 potnikov in 204 mornarji, dočim se pogrešajo 102 osebi.

V. Č.

Zakon o oblašni in okrajni samoupravi.

(Dalje.)

Okraji (sreži).

Okraji kot samoupravne enote so pravne (juridične) osebe. V krog okrajne samouprave spadajo:

1. Okrajne finance (okrajni proračun, razpolaganje z okrajnimi davščinami);
2. javna dela okraja;
3. podpiranje kmetijstva;
4. uprava okrajne imovine;
5. ustanavljanje in uprava okrajnih sirotišnic in bolnic;
6. prometne ustanove okraja;
7. ustanovitev in vzdrževanje zavodov za štednjo, kredit, vzajemno pomoč in zavarovanje;
8. podpiranje obrti, industrije, zadružništva;
9. davanje mišljenja na zahtevo vlade, velikega župana in oblastne samouprave.

Organi okrajne samouprave so okrajna skupščina in okrajni odbor.

Okrajna skupščina.

Okrajna skupščina se voli s splošnim enakim, direktnim in tajnim glasovanjem na 4 leta na podlagi istih volivnih imenikov kot za oblastno skupščino. Na vsakih 1500 prebivalcev pride po eden poslanec okrajne skupščine. Pogoji za volivno pravico so isti kot za volitve v parlament. Predpisano je dveletno bivanje v kaki občini okraja. Izvoljeni ne morejo biti: policijski, finančni, šumarski uradniki ter oni od agrarne reforme, dalje sodniki, uradniki okrajne samouprave. Volitve v okrajne skupščine se vrše na isti dan v celi oblasti in sicer na nedeljo. Razpiše jih veliki župan, kandidatne liste veljajo za celi okraj. Za volitve in za ugotovitev izida veljajo isti predpisi kot za oblastno skupščino.

Okrajne skupščine sklicuje veliki župan na redno zasedanje najmanj dvakrat na leto in to pomlad in jeseni. Redno zasedanje traja največ 15 dni. Veliki župan sme okrajno skupščino sklicati tudi na izredno zasedanje, a dolžan je to storiti na zahtevo okrajnega odbora ali ene tretjine članov okrajne skupščine. Vsak izreden seziv sme trajati največ pet dni.

Okrajna skupščina si izvoli za celo periodo predsednika, podpredsednika in tajnika. Za sklepčnost treba navzočnosti ene tretjine članov. Sejam sme prisostvovati vodja okrajne politične uprave (okrajni glavar). Glede načina obravnavanja zahtev, disciplinskih kazni, poslovnika i. t. d. veljajo isti predpisi kot za oblastno skupščino.

Okrajna skupščina je sklepajoči in nadzorovalni organ cele okrajne samouprave. Ona sme izdajati pravilnike za izvrševanje samoupravnih poslov okraja. Pred vsemi predlogi ima okrajna skupščina sklepati o okrajnem proračunu za bodoče leto. Če proračuna pravočasno ne reši, podaljša se veljavnost starega proračuna za dobo enega leta. Če tudi v bodočem rednem zasedanju ne reši proračuna, se ima skupščina z odlokom velikega župana razpustiti. Nove volitve se imajo izvršiti in nova skupščina sestati v roku dveh mesecev. Za okrajni proračun veljajo zmiselno določbe glede proračuna oblastne skupščine s to spremembo, da pravice, ki pripadajo finančnemu ministru vrši tukaj veliki župan. (Konec sledi.)

Darujte za pladujoče v Rusiji!

Katoliški shod

za leskovsko dekanijo in okolico

V KOSTANJEVICI

bo v nedeljo 28. maja pri cerkvi M. B. Dobrega sveta,

kjer bo na prostem sv. maša in takoj nato zborovanje.

Zbirališče ob 8. pri Društvenem domu poleg župnišča, za Mar. družbe in III. red pa pri župni cerkvi v Kostanjevici.

Sprevod z godbami in zastavami se razvije mimo župne cerkve skozi mesto na slavnostni prostor, in sicer po prvotnem načrtu na Slinovce, ker večina ljudstva tako želi.

V soboto bo zborovanje odposlancev izobraževalnih organizacij v Društvenem domu. Začetek ob 4. popoldne.

Politične novice.

+ Dr. Rojc — izključen iz demokratske stranke. Dr. Milan Rojc je bil in je še eden najuglednejših hrvatskih politikov, ki je znal stvarno in resno presoati naše politične in upravne razmere. Mož je užival še pred vojno veliko politično reputacijo in zato so ga tudi demokratje postavili na visoka upravna mesta, dokler g. dr. Rojc ni spregledal gnusne demokratske intrige in je z odprtim vizirjem — s svojim podpisom — nastopil energično proti sedanjim upravnim in političnim belgrajskim metodam v »Novi Evropi« in nazadnje v »Slobodni Tribuni«. Kot nagrado svoje politične odkritosrčnosti je dobil g. dr. Rojc od demokratov obligatno brco. To mu je dala, seved apo nalogu onih demokratov-framasonov, ki nosijo »predpasnik« ali kakor pravimo mi po domače veliki zvonec, zagrebska demokratska lokalna organizacija, ki je izdala na naslov g. dr. Rojca sledeči ferman: »Zagrebska krajevna organizacija demokratske stranke je razpravljala o svojem razmerju do poslanca g. dr. Milana Rojca z ozirom na njegove članke v »Slobodni Tribuni«. V teh člankih se je g. dr. Rojc izjavil za ureditev države po pokrajinah na podlagi zakonodajnih avtonomij. Krajevna demokratska organizacija ugotavlja, da se je postavil s temi članki g. dr. Rojc na nasprotno stališče od unitarnega demokratske stranke. Zato demokratska stranka obsoja postopanje g. dr. Rojca in mu izraža svoje nezaupanje.« — S to izjavo si je demokratska stranka odžagala na Hrvatskem eno najmočnejših vej na katerih je sedela. Dr. Rojc po badel v mehko in toplo avtonomistično gnezdo in si ne bo polomil ne rok ne nog, hrvaški demokratje pa izgube z njim še zadnjo moralno oporo, ki so jo imeli v svoji deželi, kajti tudi bivši podban dr. Tomljenović je obrnil že zdavnej Pribičeviću hrbet. Hrvatskim demokratom preostane kot edina pomoč le še vladni denar in — bajoneti. In še ti so že precej skrhani.

+ General Wrangel odhaja? Pravijo, da je vlada pozvala generala Wrangla, naj odide z našega ozemlja. — Oni, ki to javljajo, slabo poznajo našo vladno. Nam je znano, da vojskovodja Wrangel mirno nadaljuje svoje inspekcijsko potovanje po Sloveniji.

+ Nov ministrski predsednik. Javljajo iz Aten, da je postal novi grški ministrski predsednik gospod Protopapadakis. — Lepše ime kot to je vsekako še Dolfo Ribnikar.

+ Novo posojilo. S posojilom Blerove skupine, za katero stoji baje Stinnes, pravijo, da ne bo nič. Več upanja ima baje neka nova skupina Holgarten, katere zastopnik je polkovnik Kratz. Tej ponudbi se pa protivoj demokrat, ker je ponudila radikalom več provizije kakor demokratom. Zaradi te novice se bo »Jutro« jezilo.

+ Državno ime. V najnovšem zakonu o dvanajstinah se imenuje naša država — Srbija. Glej člen 53. zakona.

+ »Renegate« Matković. Nekega Matkovića, ki so ga prijeli nedavno na agitaciji proti državi, so odposlali iz »odelenja za zaščito države« v Zagreb, kjer so ga izročili rednemu sodišču. Ta Matković je dal policiji vse podatke, ki se jih more policija poslužiti v preganjanju »opasnih zločincev«, ki »rujejo proti državi«. Lep »renegate« je gospodin Marković vsekako, seveda one vrste, ki so jo prej imenovali »agent-provokateur«.

+ Nova otroška igra. Človeško življenje je igra. To je tako neke vrste balna fraza, vsaj za odrasle ljudi. Za otroke pa ne. Otroci imajo radi igre. Tudi take igre, ki so vzete iz političnega življenja. Če se prav spominjamo, je napisal dr. Šerko nedavno podlistek, kjer pripoveduje, kako so »se šli« pred leti diaki na Gradu »kofe«, kjer so jahali liberalci »klerikalce« ali pa obratno, kakor je pač naneslo število. Tudi belgrajska mladina ima danes svojo politično času primerno igro. V letih pred vojno so »se šli« belgrajski otroci »Srba i Švabac«, danes pa se gredo z ozirom na ameriške posojilne ponudbe »blerovce« in »kraičke« (Blair in polkovnik Kratz). Enkrat zmagajo ti, drugi pa drugi.

Prošnja Jugoslovanskega kluba na kralja.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Jugoslovanski klub se je obrnil na kralja s prošnjo, naj odredi, da se odpuste iz vojaške službe pri kadrih vsi mladeniči letnikov 1895, 1896, 1898, in 1899, ter da naj se vojnemu ministru naroči, da jih takoj odpusti iz vojaške službe.

Politični položaj.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Demokrati in radikali se ne morejo sporazumeti glede volivnega zakona. To je tudi vzrok, da ne pride volivni red v razpravo. Kakor znano, vzdržujeta sedaj demokratsko-radikalno koalicijo v radikalnem klubu posl. Ljuba Jovanović in posl. dr. Laza Marković, ki sta se povodom razprave o ustavi živo zavzela za centralistično ureditev države. Vse vesti o novi politični koaliciji se morejo smatrati za nerealne. Ustvaritev močnega avtonomističnega bloka se smatra v političnih krogih za udarec napram sedanjemu sistemu in za začetek novega političnega kurza.

Opozicija v parlamentarnem odboru v večini.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Danes popoldne je parlamentarni odbor razpravljal o razdelitvi zetske oblasti na okrožja. Predsednik Ljuba Jovanović proti predpisu poslovnika ni dovolil po razpravi, da se vrši glasovanje, ker je bila opozicija v večini. Radi tega je došlo do hudega spopada v odboru, ki se je razšel, ne da bi kaj o tej stvari kaj sklenil.

Nabavne zadruge pred parlamentom.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Posl. Vladimir Pušenjak je stavil vprašanje na ministra za trgovino radi nekorektnega postopanja obrt. oblasti napram nabavnim združenjem. Dokazal je, da je postopanje okrajnih glavarstev nezakonito. Zainteresiral je za to vprašanje tudi glavni združni savez in ministrstvo za kmetijstvo. Glavni združni savez je poslal ministrstvu za trgovino spomenico, v kateri dokazuje, da nabavne zadruge niso trgovska podjetja, temveč zadruge. — Posl. Dr. Dulibić je vložil interpelacijo na ministra za notranje stvari radi postopanja italijanskih fašistov v Zadru, ki iztiravajo naše mornarje s parnikov, ki plovejo v območju tretjega pasu. Zahteval je, naj se podvzamejo energični koraki, da se ti ljudje izpuste in povrnejo v službo.

POROČILO DR. NINČIČA.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Ministrski svet je imel danes popoldne sejo, ki je izključno veljala razpravi o zadržkem in reškem vprašanju. Zunanji minister dr. M. Ninčič je imel poldrugo uro trajajoč govor, v katerem je pojasnjeval to vprašanje in podrobno poročal o svojem delovanju v Genovi. Ministrski svet se je strinjal z njegovimi naziranjmi, počakati pa mora, da se povrne ministrski predsednik Pašić, nakar bo šele definitivno sklepal. Seja se bo jutri nadaljevala.

g Visoka uvozna carina na slive v Nemčiji, Nemčija je s prvim majem zvišala uvozno carino na slive in sicer 240—300 mark pri 100 kg. S tem je naš eksport sliv precej prizadet.

g Cene mleku v Gradcu. Liter mleka stane v Gradcu pri mestni aprovizaciji 500 n. a. kron (14 jugosl. kron).

BORZA

Zagreb, 23. maja. (Izvirno.) Danes so notirale devize: Berlin 22.50—23, Bukarešta 45 do 48, Milan 361—362, (ček) 358—361, London 308.50—313, Newyork (ček) 69—69.75, Pariz 630—637, (ček) 620—630, Praga 132.50—133.50, Švica 1320—1350, Dunaj 0.705 do 0.7175, Budimpešta 8.10—8.25, Valute: Ameriški dolarji 68.75—69, avstrijske krone 0.—0.74, francoski franki 0—630, napoleondori 250 do 260, italijanske lire 0—360.

Beograd, 23. maja. (Izv.) Devize: Berlin 22.75, Budimpešta 8.15—8.30, Bukarešta 49, Italija 362.50, London 307, Pariz 615, Praga 133, Švica 1325, Dunaj 0.73.

Curih, 23. maja. Berlin 1.69, Newyork 524.25, London 23.33, Pariz 47.20, Milan 26.75, Praga 9.25, Budimpešta 0.60, Zagreb 1.85, Bukarešta 3.875, Varšava 0.13, Dunaj 0.055, avstrijske krone 0.055.

Berlin, 23. maja. (Izv.) Dunaj 3.155, Budimpešta 35.35, Milan 1548.05, Praga 575.25, Pariz 572.55, London 1345.80, Newyork 301.125, Curih 5762.75.

Praga, 23. maja. Dunaj 0.435, Berlin 17.025, Rim 268.50, Budimpešta 5.925, Pariz 476.50, London 234.80, Newyork 52.00, Curih 1007, avstrijske krone 0.47, italijanske lire 265.50.

Dunaj, 23. maja. Zagreb 35.27—35.33, Belgrad 140.88—141.12, Berlin 31.325—32.425, Budimpešta 11.72—11.78, London 44.175—44.225, Milan 506.70—507.30, Newyork 9931.50 do 9943.50, Pariz 896—897, Praga 188.40—188.60, Sofija 73.95—74.05, Curih 1893.75—1896.25. — Valute: Ameriški dolarji 9881.50 9893.50, bolg. lev 72.45—72.55, nemške marke 32.70—32.80, angleški funti 44.075—44.125, francoski franki 892.50—893.50, italijanske lire 504.70—505.30, dinariji 140.48—140.72, romunski lei 68.44 do 68.56, švicarski franki 1883.75—1886.25, češko-slovaške krone 188.15—189.35, madžarske krone 11.795—11.855.

Ljubljanske novice.

Ij Vodstvo SLS za Ljubljano. V nujni zadevi sklicujem za nočjo zvečer ob 8. sejo vodstva SLS za Ljubljano, ki se vrši v posvetovalnici v Jugoslovanski tiskarni.

Vsi člani vodstva ter osobito zastopniki okrajnih odborov nujno vabljени! Načelnik.

Ij Ruski pisatelj Nikolaj Klimentko je imel včeraj v Mestnem domu ob 8. uri zvečer predavanje o temi: Vseslovansko vprašanje in skorajšnje vstajenje demokratske Rusije. G. predavatelj je v krasno preglednem govoru podal razvoj vseslovanskega gibanja v Rusiji z njegovo globoko etično podlago, ki hoče bratske ljubezni posebno do slovanskih narodov. Podal je tudi pretresljivo sliko boljševiške Rusije, ki vara svet s pomočjo denarja iz dragocenosti, ki so jih uropali cerkvam pod pretezo, da bodo gladujočim pomagali, a so jih v Amsterdamu za svoje strankarske namene prodali. Orisal je končno pota, ki vodijo do odrešenja iz sedanjega boljševiškega pekla. Odrešenje pa pride po njegovem mnenju ne po carizmu ali kakim zunanji vojni intervenciji, temveč vsled napredujočega razvoja rdeče armade ter vsled še neizčrpane življenske sile ruskega kmečkega ljudstva, v čegar rokah počiva usoda Rusije in slovanstva.

Ij Dramatični odsek invalidskega doma v Ljubljani vprizori v četrtek dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu v Ljubljani Sophus Michaëlisovo dramo v treh dejanjih »Revolucijska svatba«. Čisti dobiček je namenjen v prid gladujočim bratom v Rusiji. Vstopnice se dobijo v predprodaji v trafikah gospe Sever v Šelenburgovi ulici ter 1 uro pred predstavo pri blagajni. P. n. občinstvo vljudo vabimo k udeležbi, da bo uspeh čim lepši, tako da bomo mogli tudi slovanski invalidi, dasiravno sami bedni, pomagati bratom, ki umirajo gladi v Rusiji.

Ij Jelševa drevesa na javni dražbi. Jelševa drevesa na travniku v Kozelji (Pasjem brodu) se bodo dne 29. maja 1922, t. j. v ponedeljek ob 10. dopoldne potom javne dražbe odprodala. Prijatelj jelševih drv se vabijo, da se dražbe udeležijo. Dražba se vrši na licu mesta.

Ij Predavanje o vtiših na turneji »Glasbene Matice«. Društvo »Soča« opozarja svoje člane, prijatelje in drugo občinstvo, na svoje zadnje predavanje v tej seziji, ki se bo vršilo v soboto dne 27. t. m. ob pol 9. uri zvečer na vrtu (v slučaju

slabega vremena v notranjih prostorih) hotela Lloyd. Predaval bo podpredsednik g. Joško Cvek o vtiših, dobljenih na trumfalni turneji pevkega zbora »Glasbene Matice« po večjih mestih Jugoslavije. Iz prijaznosti sodeluje oddelek članov omenjenega pevkega zbora. Vstop prost.

Ij Zabavni klub »Danice« in »Zarje« vabi vse člane, članice in prijatelje na majniški izlet, ki ga priredimo v nedeljo 28. t. m. z jutranjim vlakom k Peričniku. Udeležniki naj se zglasijo za informacije (prijava) v Akademskem domu, Miklošičeva cesta št. 5 vsak dan od 17.—18. ure. Prijave sprejemamo do petka 26. t. m. — Odbor.

Ij Jugoslov. društvo za proučevanje angl. jezika v Ljubljani priredi v petek, dne 26. t. m. ob 20. uri v Srebrni dvorani hotela Union čajanko (At Home), na katero se vljudo vabijo vsi društveni člani in po članih upeljeni gostje. Društvo je na svojem izrednem občnem zboru dne 12. t. m. izvolilo za častne člane med drugimi tudi: britanskega poslanika v Beogradu Sir Alban Young-a in njegovo soprogo Lady Young ter britanskega konzula v Zagrebu Mr. Maclean-a ter njegovo soprogo Mrs. Maclean, ki so vsi z zadovoljstvom sprejeli izvolitev in znanje in pri tej priliki sporočili društvu svoje veliko zanimanje za delovanje društva.

Ij Novo revolucijo na Ruskem zahtevajo »pravi« komunisti. Lenin je levemu krilu komunistov premehak, ker se pogaja z Nemci in z Angleži. Zato ga hočejo odstraniti. — Je tako, kakor pri nas. Gospod Bernot hoče vreči dr. Koruna, Ribnikar Kocmurja in tako dalje.

Ij Javno brezplačno cepjenje zoper koze se bo vršilo v zmislu tozadevnega magistratnega razglašja od 26. maja 1922 dalje. Več na lepakih.

Ij Ljubljanski postajenačelnik okraden v Zagrebu. Postajenačelnik ljubljanskega glavnega kolodvora g. A. Ludvig se je v ponedeljek zjutraj pripeljal v Zagreb. Ko se je v kolodvorski umivalnici umival, mu je neznan lopov ukradel iz suknje, ki jo je obesil, listnico, ki je sama vredna 200 dinarjev. V njej pa je bilo še 880 dinarjev v gotovini in razni dokumenti.

Ij Policijska kronika. Več obleke, vredne 1260 kron je bilo ukradeni hlapcu Mihi Gašperlinu na Tržaški cesti. — Antonu Putrihu na Dolenjski cesti je bila ukradena bela ovca vredna 1200 K. — Posestnici Franciški Krivec je bila v vlaku ukradena denarnica, v kateri je imela nekaj nad 17 lir denarja.

Ij Našla se je hranilna knjižica. Izgubitelj jo dobi nazaj pri mestnem gospodarskem uradu.

Cerkveni vestnik.

c Praznik Marije Pomočnice na Rakovniku se bo letos praznoval prihodnji četrtek, na dan Vnebohoda. Ob peti uri zjutraj bo peta sveta maša in govor za sotrudištvo. Ob pol 10. uri govor in pontifikalna maša, ki jo bo služil mil. g. opat iz Rajhenburga. Po maši shod sotrudištva. Popoldne ob pol 4. uri govor, procesija s kipom Marije Pomočnice in blagoslov z Najsvetejšim. Nato javni nastop telovadnega odseka notranjih gojencev. Med procesijo in telovadbo bo svirala domača godba.

Dijaški vestnik.

d V zadevah reorganizacije S. D. Z. in sploh v vseh njenih zadevah prosimo, da se dopisi dopošilajo na: Al. Campa, Akad. dom, Miklošičeva cesta 5. Glede »Almanaha« poročamo, da bo redakcija kmalu končana in se bo dijaštvo o poteku potom časopisa pravčasno obveščalo.

Narodno gledališče.

Liliom. V sredo dne 24. t. m. se vrši v dram-skem gledališču premijera znamenite Molnarjeve predmetne legende »Liliom«. Vsebinska je vzeta iz nižnj življenja in polna poezije.

Drama.

Sreda, 24. maja: Liliom. Izven.
Četrtek, 25. maja: Ljubezni, zadnjikrat v sezoni. Izven.

Petek, 26. maja: Liliom. Red B in D.
Sobota, 27. maja: Peterčkov poslednje sanje, otroška predstava za izvenljubljanske šole; začetek ob dveh popoldne. Izven.

Nedelja, 28. maja: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Izven.
Ponedeljek, 29. maja: Madame Sans Gene. Red C.
Torek, 30. maja: Zaprti.

Opera.

Sreda, 24. maja: Lakme. Red C.
Četrtek, 25. maja: Madame Butterfly. Izven.

Petek, 26. maja: Zaprti.
Sobota, 27. maja: Rigoletto, gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Red A in B.

Nedelja, 28. maja: Tosca, gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Izven.
Ponedeljek, 29. maja: Zaprti.

Torek, 30. maja: Rigoletto, gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Red B in D.

Barva za vse
razmnoževalne aparate
THE REX Co., LJUBLJANA.

Sprejemem takoj
! mizarskega vajenca !
Ig. Repše, Ljubljana, Poljanska cesta 19.

Sprejemem takoj
več dobro izvežbanih čevljarških po
močnikov, delo trajno, plača od para
od K 50 do K 120, hrana v hiši dnevno
K 40, stanovanje prosto.

Maks Pečnik
splošno čevljarstvo, Gameljne nad Ljubljano.

Vrtnarskega pomočnika
tako sprejemem. Naslov: MEULA,
Podbrežje, Nasipna ulica 1. Maribor.
1990

Pisalni stroj »OLIVER«
model 5, dobro ohranjen po ugodni
ceni naprodaj. Naslov pove uprava
lista pod številko 2022.

Učenec

zdrav, priden, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo 15—16 let star, se sprejme takoj. Predstaviti se je osebno v Irgovini Ignac Andrašič, Kranj.

MOŠKO KOLO

močno, z novimi cevmi se ceno prodaja. — Poljanska cesta 54-II desno.

NAPHTALIN

surovi in umetne kamne (osle) za brušenje prodaja K. Milkovič, Moste pri Ljubljani.

TRAVNIK

vzajem v najem ali kupim stoječo travo. Naslov pove uprava lista pod številko 2027.

SODE od vina in žganja I K 2 in bencinmotor

6 H. P. — prodaja F. Cvek v Kamniku.

Pomožnega kurjača,

samca, več kolarjev ter pleskarjev za kočije išče za takoj »Slograd« d. d. tovarna Keršič, Ljubljana, Spodnja Šiška.

Prodamo 3 pletilne stroje

med temi dva vzorčna 6/40 in 12/36, znamke »Grosser«, ter 5/33, znamke »Poppe«. Istotam je naprodaj nov ŠNALCNI STROJ. Vpraša in ogleda se lahko vsak dan pri LEGAT in DRUG, strojno pletilstvo, Begunje, p. Lesce, Gorenjsko. Cena po dogovoru.

POLICE

popolnoma nove v treh delih, skupaj 12 m dolge, 3-60 m visoke, na prodaj prav poceni od 20.000 K. Na vpogled so pri g. A. Wölling, Bled, Gorenjsko.

Prodaja se hiša

z lepim vrtom na periferiji mesta. Poizve se v upravi Slovenca pod št. 2017.

Penzija Grintovec, grad Predvor.

Krasna solnčna lega. Na vznožju Alp. Izvrstna oskrba. — Cena :: 40 Din za hrano in sobo. ::

Udepandanci »Zarja«, grad Cesenjece.

Cena samo 30 Din za hrano in sobo. — Priglasitev na Penzijo Grintovec, pošta Tupaliče pri Kranju.

Prodaja se takoj

iz proste roke več strojev za izdelavo čevljev in zraven spadajočih pritliklin, dalje lepa skoro nova, polkrita, rumeno pleskana kočija in dinamo stroj za 8 Hp 110 napetost s pritliklinami. Poizve se pri upravi lista pod »Ugoden nakup št. 722-L«

Morska trava za madroce

v vsaki množini se dobi najceneje pri: SEVER & KOMP. :: Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 1861

Za takojšen nastop rabimo na parno žago v lesni stroki izvežbanega skladiščnika

starejšo moč, zmožen tudi pisarniških poslov in po možnosti več italijanskih. Ponudbe je nasloviti na poštni predal št. 157, Ljubljana I.

Kvas (drože)

v korist »Jugoslovanske Matice« dobavlja najugodnejše trvdke: M. ŽIGON V SKOFJILOKI.

Priporočajo se sledeče domače trvdke:

(Objava 4 Din.)

FOTO-LITOGRAFSKA DELA:
po najmodernejšem načinu in zmernih cenah. Jugoslov. tiskarna v Ljubljani.

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabice Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

GRAMOFONI, PLOŠČE
in posamezni deli. A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

ILIRIJA, LESNA TRGOVSKA IN INDUSTRIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

KLEPARJI:
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.

Korn T., Poljanska cesta št. 8.
Remigar & Smerkol, Florijanska ul. 13.

KLISEJE:
za eno- ali večbarvni tisk, za vse oblike in vrste tiska, Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

KNJIGARNE:
Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

OREL: POTREBŠČINE IN KLOBUKI:
Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.

PARNA PEKARNA:
Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradščica št. 5.

PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

SOBNO SLIKARSTVO:
Zuran Martin, Mestni trg št. 12.

SPEDICIJSKA PODJETJA:
»Orient« d. d., Sodna ulica 8, Tel. 468.
Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7—9.

STAVBENO PODJETJE:
Višintin Ivan, Ljubljana, Vodmatski trg 7.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

STEKLAR:
Baželj Jožef, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6/II.

SVETLO KOPIRNE ODTISE:
(pavze) pozitivne in negativne, v poljubni velikosti. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

TOVARNA PEČI IN ŠTEDILNIKOV:
T. Heuffel-a nasl. Žunič, Glince 258 pri Ljubljani.

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Erjavac & Turk pri »zlati lopatki«, Valvarjor trg št. 7.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA:
Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10 (Ceno in točno.)

ZALOGA POHISTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Zadružna Gospodarska banka d. d. v Ljubljani.

Izplačilo dividende.

Občni zbor, ki se je vršil dne 18. t. m., je sklenil, da se za poslovno leto 1921.

izplača 10% dividenda.

Opozorjamo gg. delničarje, da se izplačujejo te dividende od 1. junija t. l. naprej pri blagajni centrale v Ljubljani, podružnic v Mariboru, Djakovu, Somboru, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, ekspoziture na Bledu, Svopeče znanlijske banke v Zagrebu in njene podružnice v Karlovcu in Gospodarske banke, d. d. v Novem Sadu.

Na celoletne kupone št. 1 do 20.000 se izplača dividenda 40 K na vsako delnico, na polletne kupone št. 20.001 do 60.000 dividenda 20 K na vsako delnico. Kupone delnic, ki so v depotu pri našem zavodu, detaširamo sami in vpišemo odpadajoči znesek lastniku v dobro.

Ljubljana, dne 19. maja 1922.

Upravni svet.